

## Opgave 2 Noorwegen leert van Nederland

### 6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- De Nederlandse export van gas leidde tot een toenemende vraag naar de gulden, waardoor de koers steeg, de internationale concurrentiepositie verslechterde 1
- en de export van veel andere goederen en diensten daalde, met als gevolg daling van de productie en stijging van de werkloosheid 1

### 7 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$(0,625 \times 8,7) + (0,032 \times 0,8) + (0,343 \times 4,3) = 6,94\%$$

### 8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste toelichting is:

- De exportopbrengsten van gas zorgen voor ingaande geldstromen op (de lopende rekening van) de betalingsbalans 1
- Deze worden gecompenseerd door uitgaande geldstromen op (de kapitaalrekening van) de betalingsbalans als gevolg van de internationale beleggingen van het fonds 1

### 9 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

De Nederlandse overheid heeft de inkomsten uit export van aardgas direct ingezet voor lopende overheidsuitgaven en heeft daarmee een hoge tijdsvoorkeur. (De Noorse overheid spaart de olievoorraden op voor later / voor de financiering van toekomstige overheidsuitgaven. De Noorse overheid heeft een lage tijdsvoorkeur)

### 10 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het rendement van beleggen in aandelen is afhankelijk van schommelingen van de bedrijfsresultaten (en dus conjunctuurgevoeliger), terwijl obligaties een vaste rentevergoeding bieden 1
- Door een toegenomen risico zal bij afname van de groei van de wereldeconomie / bij daling van de winstverwachtingen van bedrijven de betaalbaarheid van de vergrijzing in gevaar komen door een lager rendement van het fonds 2

#### Opmerking

*Bij de tweede deelscore maximaal 1 scorepunt toekennen als de toename van het risico niet is genoemd.*